

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	7MCdo/6/2013
Identifikačné číslo spisu:	6310205106
Dátum vydania rozhodnutia:	14.05.2014
Meno a priezvisko:	JUDr. Marián Sluk
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2014:6310205106.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v právnej veci žalobcov 1/ J. U., bývajúceho v U., 2/ S. U., bývajúcej v U., proti žalovaným 1/ Prvej stavebnej sporiteľni, a.s., so sídlom v Bratislave, Bajkalská 30, IČO: 31 335 004, 2/ LICITOR group, a.s., so sídlom v Žiline, Tajovského 5, IČO: 36 421 561, 3/ R. S., bývajúcej v U., o neplatnosť dražby, vedenej na Okresnom súde Brezno pod sp. zn. 5 C 215/2010, o mimoriadnom dovolaní generálneho prokurátora Slovenskej republiky proti rozsudku Okresného súdu Brezno zo 16. marca 2012, č. k. 5 C 215/2010-142, takto

rozhodol:

Najvyšší súd Slovenskej republiky rozsudok Okresného súdu Brezno zo 16. marca 2012, č. k. 5 C 215/2010-142 a uznesenie Okresného súdu Brezno z 11. októbra 2012, č. k. 5 C 215/2010-158 z r u š u j e a vec vracia súdu prvého stupňa na ďalšie konanie.

Odôvodnenie

Okresný súd Brezno rozsudkom zo 16. marca 2012, č. k. 5 C 215/2010-142 žalobu žalobcov 1/ a 2/ o neplatnosť dražby v celom rozsahu zamietol, vyslovil, že o trovách konania bude rozhodnuté po právoplatnosti rozhodnutia (vo veci samej).

Okresný súd Brezno uznesením z 11. októbra 2012, č. k. 5 C 215/2010-158 žalovaným (1/ až 3/) náhradu trov konania nepriznal (§ 151 O.s.p.).

Na základe podnetu žalobcu 1/ podal generálny prokurátor Slovenskej republiky (ďalej len „generálny prokurátor“) mimoriadne dovolanie proti rozsudku Okresného súdu Brezno zo 16. marca 2012, sp. zn. 5 C 215/2010-142, ktorý spolu s nadväzujúcim uznesením okresného súdu o trovách konania navrhol zrušiť a vec vrátiť súdu prvého stupňa na ďalšie konanie. V mimoriadnom dovolaní uviedol, že napadnutým rozsudkom bol porušený zákon, nakoľko sa postupom súdu účastníkovi konania odňala možnosť konať pred súdom v zmysle § 237 písm. f/ O.s.p. (za splnenia podmienok v § 243e ods. 1 v spojení s § 243f ods. 1 písm. a/ O.s.p.), keď za vadný označil postup okresného súdu v občianskom súdnom konaní pri skúmaní podmienok konania - zastúpenia účastníkov konania na strane žalobcov a nesplnenie podmienok v zmysle § 101 ods. 2 O.s.p, pokiaľ išlo o prejedanie veci v neprítomnosti žalobcu 2/. Poukázal na ustanovenia § 24 veta prvá, § 27 ods. 1 a § 28 ods. 1 a 2 O.s.p. a skonštatoval,

že súd sa mal zaoberať platnosťou plnomocenstva, ktoré so žalobcami 1/ a 2/ súd spísal do zápisnice, ako aj okolnosťou, či účinky plnomocenstva ako dvojstranného právneho úkonu nastali. Zo súdneho spisu vyplýva, že žalobcovia 1/ a 2/ ústne do zápisnice súdu pred zahájením pojednávania na Okresnom súde Brezno dňa 24. februára 2012 udelili splnomocnenie v znení „pred zahájením pojednávania navrhovateľa splnomocňujú na zastupovanie ako fyzickú osobu JUDr. H. D.“, čo súd považoval za riadnu všeobecnú plnú moc. Takéto plnomocnenstvo je však podľa názoru generálneho prokurátora nedostatočne formulované a zmätočné, chýba prehlásenie splnomocnenca, že splnomocnenie prijíma, nejedná sa o všeobecnú plnú moc v súlade so zákonom. Správanie JUDr. H. D. nenasvedčovalo tomu, že mal úmysel žalobcov zastupovať. Nezúčastnil sa pojednávania bez ospravedlnenia (termín jeho uskutočnenia mu bol oznámený na predchádzajúcom ústnom pojednaní) a nepreberal rozhodnutia vo veci (ktoré súd doručoval len jemu). I keď 22. mája 2012 nahliadol do spisu v čase, keď ešte plynula lehota na podanie opravného prostriedku voči rozsudku, o tomto rozhodnutí súdu žalobcov neinformoval a nekonzultoval s nimi ďalší postup (podanie odvolania). Súd sa mal zaoberať platnosťou udeleného plnomocenstva, ako aj okolnosťou, či účinky tohto dvojstranného právneho úkonu nastali, pretože vôľa splnomocneného JUDr. D. prevziať zastúpenie žalobcov zo zápisnice z 24. februára 2012 nevyplýva. Z dôvodu právnej istoty, aj keď Občiansky súdny poriadok pripúšťa neformálne dohodu o plnomocenstve nahradiť prehlásením účastníka do zápisnice z pojednávania, zo zápisnice musí byť zrejmé, kto, komu a v akom rozsahu plnomocnenstvo udeľuje a či splnomocnenec plnomocnenstvo prijal. V opačnom prípade je plnomocnenstvo neplatné. Vzhľadom k dôvodným pochybnostiam o právnych účinkoch splnomocnenia udeleného JUDr. D., ktorému rozhodnutie bolo doručované, sú pochybnosti, či rozhodnutie skutočne nadobudlo právoplatnosť. Súd tiež pochybil, keď nevezal do úvahy doklad o pracovnej neschopnosti žalobcu 1/, ktorý osobne doručila na súd jeho dcéra s tým, že žiada o odročenie pojednávania (aj keď takáto skutočnosť v spise nie je uvedená (č. l. 106 spisu) a nepostupoval v súlade s § 101 ods. 2 O.s.p. (R 31/95).

Žalobcovia 1/ a 2/ a žalovaní 1/ až 3/ vyjadrenie k mimoriadnemu dovolaniu generálneho prokurátora nepodali.

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd rozhodujúci o mimoriadnom dovolaní (§ 10a ods. 3 O.s.p.) po zistení, že tento opravný prostriedok podal včas generálny prokurátor (§ 243g O.s.p.) na základe podnetu žalobcu 1/ (§ 243e ods. 1 a 2 O.s.p.), bez nariadenia dovolacieho pojednávania preskúmal napadnuté rozhodnutia (§ 243i ods. 2 O.s.p. v spojení s § 243a ods. 1 O.s.p.) v rozsahu podľa § 243i ods. 2 v spojení s § 242 ods. 1 O.s.p. a dospel k záveru, že mimoriadne dovolanie je opodstatnené.

V zmysle § 243f ods. 1 O.s.p. môže byť mimoriadne dovolanie podané iba z dôvodov, že a/ v konaní došlo k vadám uvedeným v § 237 O.s.p., b/ konanie je postihnuté inou vadou, ktorá mala za následok nesprávne rozhodnutie vo veci, c/ rozhodnutie spočíva na nesprávnom právnom posúdení veci. Dovolací súd je viazaný nielen rozsahom mimoriadneho dovolania, ale i v mimoriadnom dovolaní uplatnenými dôvodmi.

Pre účely preskúmania veci treba osobitne uviesť, že na výskyt procesných väd konania vymenovaných v § 237 O.s.p. a tiež tzv. iných procesných väd konania majúcich za následok nesprávne rozhodnutie vo veci prihliada Najvyšší súd Slovenskej republiky nielen v konaní o dovolaní (viď § 242 ods. 1 O.s.p.), ale aj v konaní o mimoriadnom dovolaní (viď § 243i ods. 2 O.s.p. v spojení s § 242 ods. 1 O.s.p.) bez zreteľa na to, či boli alebo neboli v tomto mimoriadnom opravnom prostriedku uplatnené.

V konaní o mimoriadnom dovolaní boli namietané procesné vady konania v zmysle § 237 písm. f/ O.s.p. (§ 243e ods. 1 písm. a/ O. s.p.).

Generálny prokurátor uvádza, že k procesnej vade tejto povahy došlo nesprávnym procesným postupom súdu pri skúmaní podmienok konania týkajúcich sa platnosti plnomocenstva JUDr. H. D. udeleného mu žalobcami do zápisnice súdu. Vzhľadom k tomu, že obsah zachyteného plnomocenstva v zápisnici súdu nenasvedčuje tomu, že išlo o všeobecnú procesnú plnú moc (§ 24 až § 28 O.s.p.), ktorú by splnomocnenec preukázateľne prijal (jeho správanie tomu nenasvedčuje, že by mal v úmysle žalobcov 1/

a 2/ zastupovať), postup súdu, ktorý konal len so zástupcom účastníkov a (len) tomu doručoval rozsudok, zakladá vadu konania, ktorou sa žalobcom odňala možnosť konať pred súdom. Ďalej namietal konanie a rozhodnutie vo veci bez prítomnosti účastníka (žalobcu 1/), ktorý riadne a včas z dôležitých dôvodov svoju neprítomnosť na pojednávaní ospravedlnil a žiadal o odročenie pojednávania.

Účastník sa môže dať v konaní zastupovať zástupcom, ktorého si zvolí. Ak nejde o zastupovanie podľa § 26, môže si účastník zvoliť za zástupcu len fyzickú osobu. V tej istej veci môže mať účastník súčasne len jedného zvoleného zástupcu; to neplatí, ak ide o zastúpenie podľa § 25 (§ 24 O.s.p.). Zástupcovi, ktorého si účastník zvolil, udelí písomne alebo ústne do zápisnice plnomocenstvo buď pre celé konanie (tzv. všeobecné procesné) alebo len pre určité úkony (jednoduché) ako to ustanovuje § 28 ods. 1 O.s.p. Plnomocenstvo udelené pre celé konanie nemožno obmedziť. Zástupca, ktorému bolo toto plnomocenstvo udelené, je oprávnený na všetky úkony, ktoré môže v konaní urobiť účastník (§ 28 ods. 2 O.s.p.). Podľa § 49 ods. 1 vety prvej O.s.p., ak má účastník zástupcu s plnomocenstvom pre celé konanie, doručuje sa písomnosť len tomuto zástupcovi.

Účelom zastúpenia je umožniť, aby z rôznych dôvodov robil právne úkony za zastúpeného jeho zástupca. Právny vzťah zastúpenia vzniká na základe dohody o zastúpení. Dohoda o zastúpení je dvojstranný právny úkon medzi zástupcom a zastúpeným, ktorým sa zakladá právny vzťah zastúpenia a spravidla určuje aj obsah tohto právneho vzťahu. Plnomocenstvo je jednostranný úkon zastúpeného, ktorý preukazuje existenciu právneho vzťahu zastúpenia, oprávnenie zástupcu konať za zastúpeného a tiež rozsah zastúpenia. Pokiaľ plnomocenstvo preukazuje oprávnenie zástupcu urobiť len určité úkony, ide o tzv. jednoduché plnomocenstvo. Plnomocenstvo, ktoré preukazuje oprávnenie zástupcu konať za zastúpeného v celom konaní, je tzv. procesné plnomocenstvo. O procesné plnomocenstvo ide tiež vtedy, ak sa v plnomocenstve výslovne neuvádza, že platí len pre určité úkony (porovnaj R 56/1969). Je vždy vecou zastúpeného, či v každej veci alebo ku každému právnomu úkonu, ktorý má byť urobený v jeho zastúpení, vystaví zástupcovi zvláštnu plnú moc, alebo či mu udelí takúto všeobecnú plnú moc. Určujúcim je v každom prípade iba to, či je z obsahu plnomocenstva dostatočne zrejmý rozsah oprávnenia zástupcu konať za zastúpeného.

Z uvedeného vyplýva, že nevyhnutnou obsahovou náležitosťou plnomocenstva je jeho rozsah a vôľa plnomocenstvo splnomocnencom prijať, inak je plnomocenstvo neplatné. O takéto ide napríklad v prípade, ak ani výkladom nie je možné sa dopátrať jeho rozsahu. Udelenie plnej moci možno vykonať i do zápisnice pred súdom.

V danom prípade je zo spisu zrejmé, že JUDr. H. D. žalobcov 1/ a 2/ v konaní zastupoval ako advokát už od podania žaloby v tejto veci na súd a žalobcami mu bolo udelené procesné plnomocenstvo na celé konanie (č. 1. 5 spisu). JUDr. H. D. bol počas tohto konania vyčiarknutý zo Slovenskej advokátskej komory a pred súdnym pojednávaním konaným 24. februára 2012 mu bolo ako advokátovi doručované predvolanie na uvedené pojednávanie. Súd následne po tom, čo sa dozvedel o zániku plnomocenstva advokátovi, doručil predvolanie na pojednávanie aj žalobcom 1/ a 2/. Tí na pojednávaní súdu 24. februára 2012 (za účasti JUDr. H. D.) tomuto udelili plnomocenstvo do zápisnice na ich zastupovanie bez bližšej špecifikácie o aké plnomocenstvo sa jedná ("Pred zahájením pojednávania navrhovateľ v rade 1/ a navrhovateľka v rade 2/ do zápisnice splnomocňujú na zastupovanie ako fyzickú osobu JUDr. H. D., nar. XX.XX.XXXX, trvale bytom U., t. č. Y." - vid' č. 1. 93 spisu). Z obsahu takto udeleného plnomocenstva totiž nie je zrejmý rozsah oprávnenia zástupcu konať za zastúpených (jednoduché plnomocenstvo, všeobecné procesné plnomocenstvo) ani to, či splnomocnenec plnomocenstvo (v rozsahu poverenia) prijíma. V tomto prípade je nutné zdôrazniť, že ak nie je zrejmý rozsah plnomocenstva, nemôže byť určitý ani prejav, ktorým sa plnomocenstvo prijíma, lebo v takom prípade chýba nespornosť dohody o plnomocenstve, ako základnej náležitosti jej platnosti. Pokiaľ súd takto udelené plnomocenstvo nesprávne považoval za tzv. všeobecne procesné plnomocenstvo, ktoré bolo uzavreté platné; na jeho základe v konaní postupoval aj so zástupcom, ktorému výlučne doručoval rozhodnutia vydané súdom, je potrebné prisvedčiť mimoriadnemu dovolateľovi, že takýmto (nesprávnym) procesným postupom súdu boli žalobcovia dotknutí na svojich procesných právach (právo na doručenie rozhodnutia v zmysle § 158 ods. 2 O.s.p., právo uplatniť riadne opravné

prostriedky v zmysle § 201 O.s.p.) .

Z vyššie uvedeného vyplýva, že mimoriadnym dovolaním napadnutý rozsudok súdu prvého stupňa a súvisiace rozhodnutie o trovách konania boli vydané v konaní postihnutom vadou v zmysle § 237 písm. f/ O.s.p., a že generálny prokurátor dôvodne podal proti nim mimoriadne dovolanie (§ 243e O.s.p. v spojení s § 243f ods. 1 písm. a/ O.s.p.). Najvyšší súd vzhľadom na to rozsudok Okresného súdu Brezno zo 16. marca 2012, č. k. 5 C 215/2010-142 a uznesenie Okresného súdu Brezno z 11. októbra 2012, č. k. 5 C 215/2010-158 o náhrade trov konania zrušil a vec vrátil Okresnému súdu Brezno na ďalšie konanie (§ 243b ods. 2, 3 a 4 O.s.p v spojení s § 243i ods. 2 O.s.p.).

Ak dôjde k zrušeniu napadnutého rozhodnutia, súd, ktorého rozhodnutie bolo zrušené, koná ďalej o veci. Pritom je právny názor súdu, ktorý rozhodoval o mimoriadnom dovolaní, záväzný. V novom rozhodnutí rozhodne súd znova aj o trovách pôvodného konania a konania o mimoriadnom dovolaní (viď primerane § 243d ods. 1 O.s.p. v spojení s § 243i ods. 2 O.s.p.).

Toto rozhodnutie prijal senát najvyššieho súdu pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.